

Lapsiystävällinen kunta mallin eteneminen Kirkkonummella

Ennakkotehtävä nuorisovaltuustoon
28.4.2026

Nuorisovaltuuston kokouksessa 28.4.

Voitte esityksen pohjalta

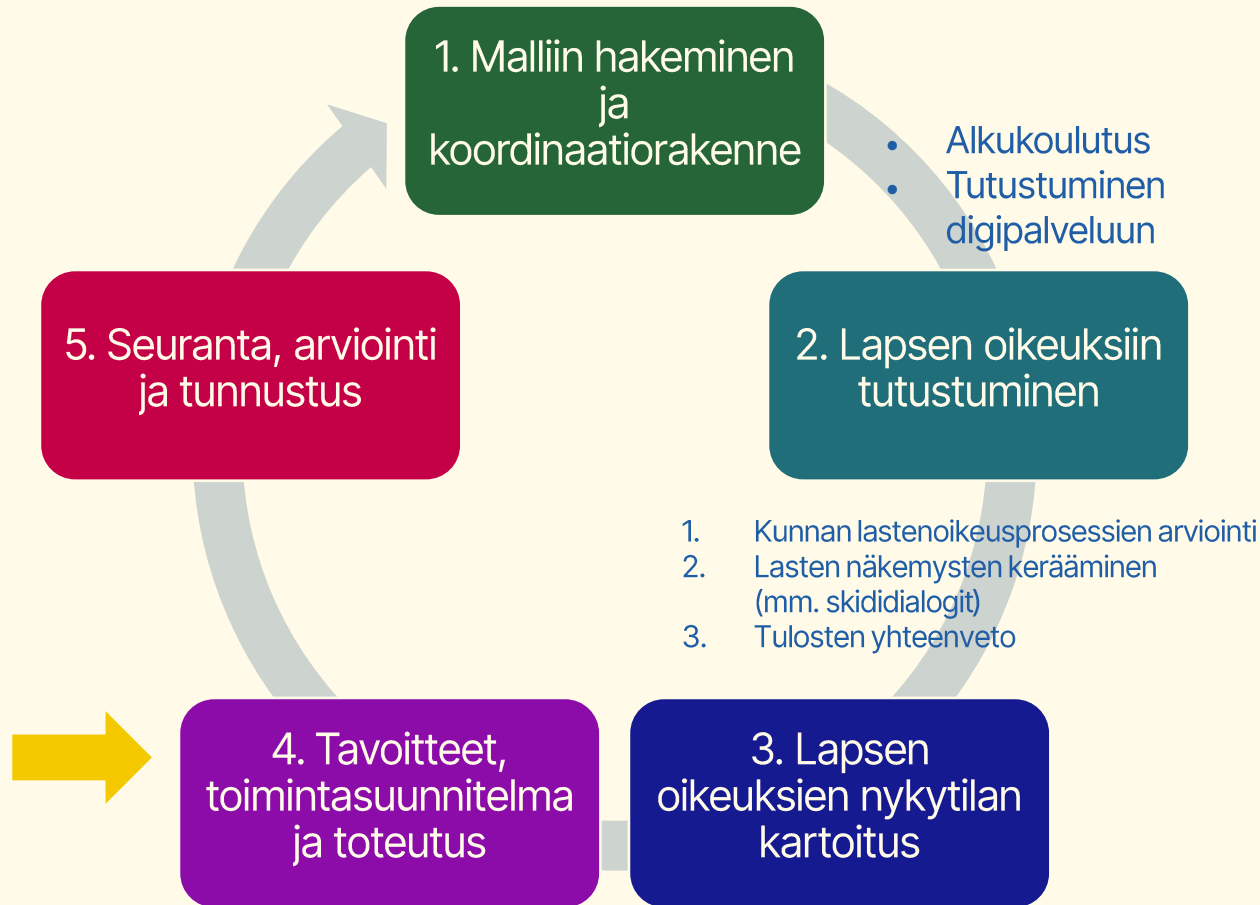
- Kommentoida nykytilakartoituksen tuloksia ja johtopäätöksiä
- Ottaa kantaa valittuihin toimintasuunnitelman tavoitteisiin

Lisäksi saatte osallistua lasten oman tavoitteen valintaan ja muotoiluun

- Teille lähetetään sähköpostilla 23.4. äänestystulokset, joiden pohjalta työstetään tavoitteen valintaa ja muotoilua.

Mikä on Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malli

Lapsiystävällinen kunta -malli on työväline, jonka avulla kunta

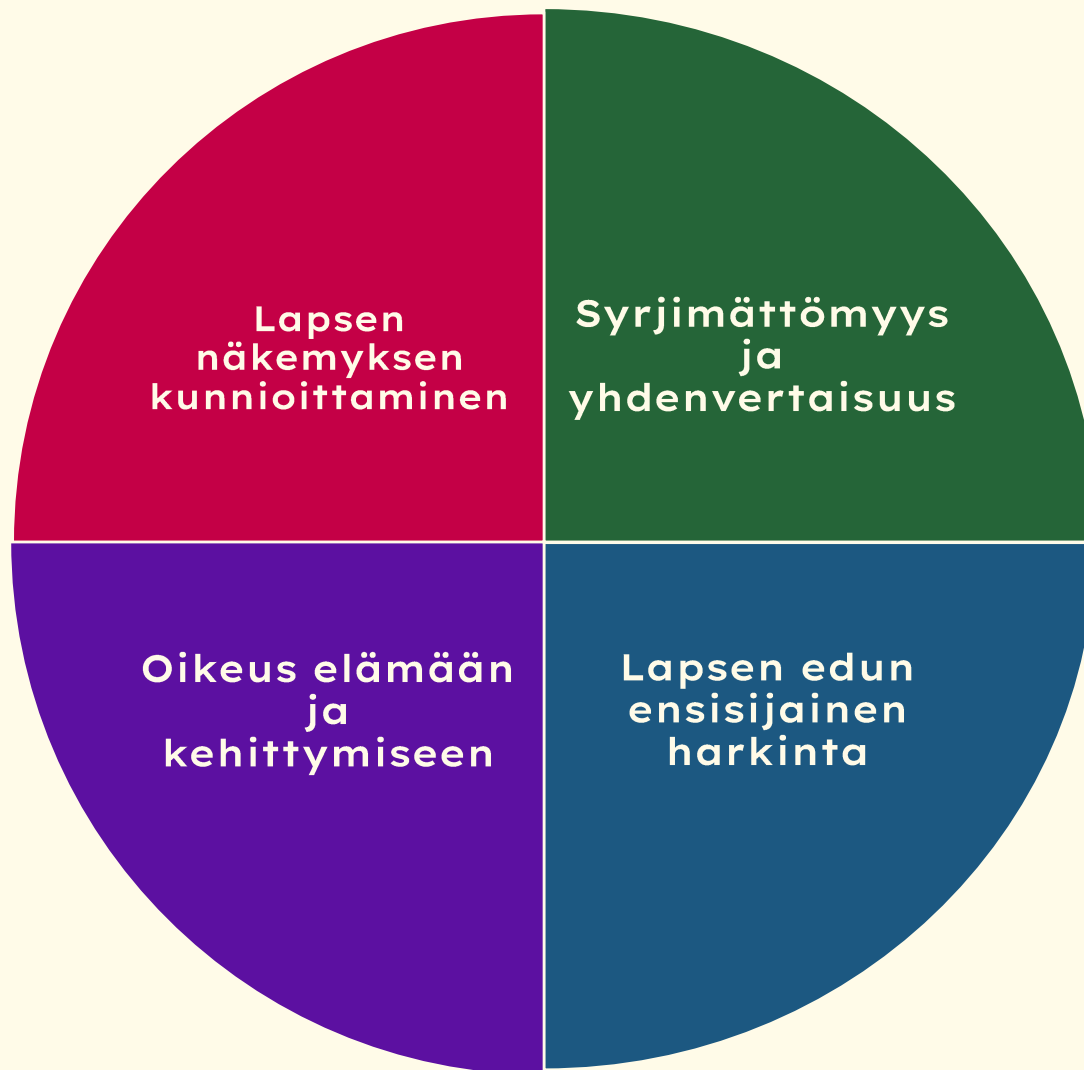
1. Tunnistaa, missä sillä on kehitettävää lapsen oikeuksien parantamisessa
2. Tietää, mitä sen tulee tehdä, jotta jokaisen lapsen oikeudet toteutuisi mahdollisimman hyvin
3. Seuraa järjestelmällisesti lapsenoikeus työn edistymistä

Lapsiystävällinen kunta -työ rakentuu YK:n lapsenoikeussopimuksen yleisperiaateisiin

Oikeus kertoa mielipiteensä ja tulla kuulluksi asioissa, jotka koskevat lapsia ja nuoria.

- Kuulemisen tavat eivät saa sulkea tiettyjä ryhmiä ulos
- Aidot vaikutusmahdollisuudet
- Ilman tietoa ei voi olla osallinen

Varmistaa turvallinen elämä, terveys, koulutus, riittävä elintaso ja se, että voi kehittyä omien kykyjensä mukaan.

Kaikilla on samat oikeudet riippumatta esim. sukupuolesta, kielestä, ihonväristä, uskonnosta, terveydentilasta tai perheen tilanteesta.

Lapsia ja nuoria koskevissa päätöksissä pitää mieltä aina lapsen etua.

- Jos kunta päättää sulkea nuorisotilan, tulee huomioida vaikutukset nuorten hyvinvointiin ja tarjota vaihtoehtoja.

Näin nykytilanarviointi ja toimintasuunnitelman teko etenee

Nykytilakartoitus osa 2: Lasten ja nuorten näkemyksiä ja kokemuksia on kartoitettu

seuraavien tietolähteiden pohjalta:

- Skidialogit 122 osallistujaa
- Kirkkonummen koulujen oppilaskyselyt 2024-2025 1.-3.lk=61%, 4.-9.lk=53%
- Kirkkonummen oppilaiden tasa-arvo ja yhdenvertaisuuskysely 2025-2026 3.-6-lk=65%, 7.lk-lukio=40%
- Veikkolan yläkoulun hyvinvointikysely 2025 7.-9.lk=291
- Kouluterveyskysely 2025 4.-5.lk=88% N=922, 8.-9.lk=74% N=853, lukio=54% N=249, AOL=26% N=46

Lisäksi esityksessä on muutamia nostoja yhteiskunnallisesta keskustelusta LO-teemoihin liittyen

Skidialogeilla selvitettiin

1. Mikä Kirkkonummella on lapsiystävällistä lasten ja nuorten mielestä?
    - *Mikä on toimivaa ja mahdollistaa hyvää elämää ja turvaa?*
  2. Mitä ja miten Kirkkonummea pitäisi lasten ja nuorten mielestä kehittää?
    - *Mitä tarpeita ja toiveita on?*
- Lasten ja nuorten näkemysten kuulemisen pohjalta tehdään LYK-toimintasuunnitelmaan **lasten oma tavoite**

Nostoja lasten kuulemisista

Skidialogin tuotoksia	Kyselytuloksia	Johtopäätöksiä
<p>Osallisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> Päätöksiin vaikuttaminen Aidosti kuulluksi tuleminen Palautteen saaminen tehdyistä ratkaisuksista Vaikutusmahdollisuudet koulutiloihin ja sääntöihin 	<p>KTK; Osallisuusindikaattori vuosilta 2019-2023 osoittaa yläkoululaisten osallisuuden kokemuksen heikkenemistä.</p> <p>Huomioitavaa myös: Oppimistulosten heikkeneminen</p>	<p>Nuorten tulevaisuuskon ja demokraattisen yhteiskunnan vahvistamisen näkökulmasta tärkeää kehittää rakenteita, jolla vahvistetaan lasten ja nuorten osallisuutta.</p> <p>Lukutaidon merkitys osallistumiseen</p>
<p>Nuorten tilat</p> <ul style="list-style-type: none"> Nuorille soveltuvia ja viihtyisiä tiloja Vaikutusmahdollisuudet tilojen ja tekemisen suhteen > toimijuuden vahvistaminen > luottamus nuoriin 	<p>KTK; reilu kolmannes nuorista kokee ettei asuinalue tarjoa oleskelutiloja ja tarpeeksi kiinnostavaa toimintaa.</p>	<p>Nuorille osoitetut tilat parhaimmillaan vahvistavat nuorten sosiaalista elämää, luo osallisuuden ja toimijuuden kokemusta tukien yhteisöllisyyttä</p>
<p>Harrastusten saavutettavuus</p> <ul style="list-style-type: none"> Matalankynnyksen kokeilua Valikoimaan vaikuttaminen Ruotsinkielistä tarjontaa Tiedon löydettävyys helpommaksi 	<p>KTK; yli 20% nuorista kokee harrastamisen liian kalliiksi.</p> <p>Noin puolet vastaajista ei tiedä asuinalueen harrastusmahdollisuuksista.</p>	<p>Mielekäs harrastaminen voi ehkäistä yksinäisyydeltä, lisätä hyvinvointia, sosiaalisia taitoja ja osallisuuden kokemusta</p>
<p>Julkisen liikenteen haasteet</p> <ul style="list-style-type: none"> Bussivuorojen vähäisyys ja epäluotettavuus 		<p>Koulupäivät pitkittyvät, harrastuksiin ja kavereille ei pääse ilman kyyditystä</p>
<p>Liikenneturvallisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> Holtittomat autoilijat Valaistuksen ja kevyenliikenteen väylien puute 		

Muita huomioita johtopäätösten tekemiseen

- Kouluterveyskyselyn mukaan nuorista 20–35 % kokee syrjintää, mikä tekee siitä merkittävän yhdenvertaisuushaasteen.
  - Kirkkonummelaisten yläkoululaisten syrjintäkokemus vastaa koko maata (35%), mutta lukiossa (20%) syrjintä on yleisempää kuin valtakunnallisesti (16%)
- Kiusaamisen kehitys ei ole vuosina 2021–2025 juurikaan parantunut: eniten kiusaamista raportoivat 4.-5. luokkalaiset.
- Yläkoululaisten kiusaamiskokemus on valtakunnallisesti noussut 2021→2023 ja jäänyt korkeammalle tasolle vuonna 2025
  - Kirkkonummella on nähtävissä lievää parantumisen kehitystä, mutta lukiossa osuus on noussut 14 %:iin ollen korkeampi koko maahan (11 %) verrattuna.
- Kansainväliset ja kansalliset tutkimukset osoittavat, että syrjintä heijastelee identiteettijännitteitä ja yhteiskunnallista polarisaatiota, millä voi olla negatiivinen vaikutus nuorten hyvinvointiin ja oppimiseen.

Muita huomioita johtopäätösten tekemiseen

- Tutkimusnäyttö osoittaa, että **osallisuuden kokemus on yhteydessä nuorten hyvinvointiin** vahvistaen psyykkisiä ja sosiaalisia suojatekijöitä, ryhmään kuulumisen ja turvallisuuden tunnetta, ehkäisten ulkopuolisuutta ja riskikäyttäytymistä sekä parantaen palveluiden ja nuorisotyön vaikuttavuutta.
- **2026 Megatrendi nuorten tulevaisuususkon heikkenemisestä** korostaa osallisuuden, yhteisöllisyyden ja mielekkään vapaa-ajan merkitystä nuorten toimijuuden ja myönteisten tulevaisuusodotusten tukemisessa.
- Vuosikymmenten aikana **lisääntynyt yksilökeskeisyys näkyy arjessa paineena "päriätä itse"** ja hoitaa haasteita yksin, mikä voi heikentää kokemusta kuulumisesta ja tuesta. Mitä vähemmän nuori kokee kuuluvansa porukkaan ja voivansa vaikuttaa, sitä kuormittavammalta arki voi tuntua.

Lapsiystävällinen kunta toimintasuunnitelman tavoitteet

Teema	Prosessi-indikaattorin mukainen kehityskohde (tämä on mittari)	Toimintasuunnitelmaan tuleva tavoite	Toimenpiteet
Lapsen oikeudet kunnan rakenteissa <i>2 tavoitetta</i>	Kuntastrategia sisältää tavoitteen lapsen oikeuksien ja lapsiystävällisyyden toteutumisesta.	Kuntastrategia sisältää tavoitteen lapsen oikeuksien ja lapsiystävällisyyden toteutumisesta.	Työstö osana strategiapäivitystä
	Kunnan viranhaltijat, työntekijät, luottamushenkilöt ja keskeiset sidosryhmät on perehdytetty lapsen oikeuksiin . Lapsen oikeudet ovat osana kunnan perehdytysohjelmia.	Kunnan henkilöstö ja luottamushenkilöt on perehdytetty lapsen oikeuksiin – perehdytys on osa kunnan perehdytysohjelmaa	
Lapsen etu <i>1 tavoite</i>	Lapsivaikutusten arvioinnin (LAVA) käyttöönoton ja systemaattiseen toteuttamiseen tueksi on kunnassa käytössä selkeät ohjeistukset . Lapsivaikutusten arviointia tekee yhdessä pätevien ammattilaisten joukko.	Lapsivaikutusten arviointi on oikea-aikaisesti ja kuntatasoisesti käytössä osana vaikutusten ennakoarviointia.	Luodaan malli (ohje, lomakkeet) perehdytys ja seurantajärjestelmä
Osallisuus <i>2 tavoitetta</i>	Kunnan palveluita koskeva palautteenkeruu on lapsiystävällistä, säännönmukaista ja järjestelmällistä.	Kunnan viestintä on lapsiystävällistä ja vuorovaikutteista tavoittaen entistä paremmin lapset ja nuoret.	Lapsiystävällinen palautteenkeruu ja kunnan "uutiset" lapsille ja nuorille.
	Kaupunkiympäristön suunnittelussa selvitetään ja otetaan huomioon lasten kokemuksia ja näkemyksiä . Näin toimitaan prosessin eri vaiheissa ja eri suunnittelutehtävissä, kuten maankäytön suunnittelussa ja kaavoituksessa sekä muuten julkisia tiloja suunniteltaessa.	Tavoite muotoutumassa	Tuotetaan "käsikirja" suunnitteluprosessista ja lapsiystävällisistä osallistamisen menetelmistä osana ajankohtaista hanketta pilotina
Lasten oma tavoite	Tavoitteen määrittelyn apuna käytetään äänestystä. Äänestysvaihtoehtoina skidialogien teemat.		

Lasten ja nuorten oman tavoitteen valinta

- Äänestys skidialogitulosten pohjalta
  - Äänestykseen osallistuvat dialogeissa olleet lapset ja nuoret sekä yhteistyökoulujen luokkaraadit (Nissniku, Kantvik, Bobäck, Winellska, Veikkola)
  - Teemana nuorilla: osallisuus, nuorten tilat, harrastukset, julkinen liikenne
- Lapset ja nuorten osallistuvat tavoitteen valintaan skidialogin pohjalta tuotettujen väittämien priorisointiin Innoduel-työkalulla seuraavasti:
  - Ruudulle tulee kaksi lausetta
  - Osallistuja valitsee sen, joka on hänelle tärkeämpi.
  - Kukin äänestäjä pääsee tekemään priorisointia yhteensä 20 väittämästä